

OHJEISTUS VIHREÄN SIIRTYMÄN HANKKEIDEN LUPAHAKEMUSTEN ETUSIJAN SOVELTAMISESTA LUPA- JA VALVONTAVIRASTOSSA

Ohjeistus Lupa- ja valvontaviraston käyttöön sekä niiden ympäristölupien ja vesilain mukaisten lupien hakijoille, jotka tavoittelevat vihreän siirtymän hankkeen hakemukselleen etusijaa lupakäsittelyssä

Sisällys

Keskeiset lyhenteet ja säädökset	3
Kuvat, tietolaatikot ja taulukko	3
1. Ohjeistuksen tavoitteet ja lähtökohdat.....	4
1.1 Tavoitteet ja rajaukset.....	4
1.2 Lähtökohdat.....	5
2. Etusija ympäristölupahakemuksen ja vesilain mukaisen lupahakemuksen käsittelyssä Lupa- ja valvontavirastossa	6
2.1 Etusija	6
2.2 Etusijan soveltamisalaan kuuluvat toimialat/hankkeet	8
2.2.1 Yleistä.....	8
2.2.2 Energiatuotantolaitos, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, sekä merituulivoimalaa ja siihen liittyvät vesitaloushankkeet	8
2.2.3 Uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvat fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavat teollisuuden hankkeet	8
2.2.4 Vedyn valmistus ja hyödyntäminen, lukuun ottamatta vedyn valmistus fossiilisista polttoaineista.....	9
2.2.5 Hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi.....	9
2.2.6 Akkutehdas ja akkumateriaalien valmistus, talteenotto ja uudelleenkäyttö.....	9
2.2.7 Palvelinkeskus, jonka tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään.....	9
2.2.8 Ydinvoimalaitos	10
2.2.9 Toimintojen muodostamaa kokonaisuutta koskeva hakemus, jos luvan tarve olennaisilta osin perustuu 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimintoon	10
2.3 Ei merkittävää haittaa –periaatteen huomioon ottava toiminta	11
2.3.1 Ympäristöasioiden käsittelylain 7 § ja ei merkittävää haittaa -periaate	11
2.3.2 DNSH-selvityksen sisältö.....	12
LIITE A. Aiemmin tehdyn DNSH-selvityksen hyödyntäminen etusijaa pyydetessä ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n mukaisessa menettelyssä.....	17
LIITE B. Hyödyllisiä linkkejä aineistoihin ja koulutuksiin.....	18

Keskeiset lyhenteet ja säädökset

DNSH, DNSH-periaate	Do No Significant Harm, Do No Significant Harm –periaate, Ei merkittävää haittaa –periaate
DNSH-arvio	DNSH-selvityksen riittävyyden arviointi (Lupa- ja valvontavirasto tekee)
DNSH-selvitys	Ei merkittävää haittaa –selvitys (etusijaa tavoitteleva luvanhakija tekee)
Luonnonsuojelulaki (9/2023)	
LVV	Lupa- ja valvontavirasto
Vesilaki (587/2011)	
Yhteiskäsittely	Ympäristöasioiden käsittelylain 9 §:ssä tarkoitettu eräiden lupahakemusten käsittely yhdessä ja niiden ratkaiseminen samalla päätöksellä (ympäristöluvat, vesilain mukaiset luvat ja hankkeeseen tai toimintaan olennaisella tavalla liittyvä luonnonsuojelulain 66 tai 83 §:ssä tarkoitettu poikkeus sekä Lupa- ja valvontaviraston toimivaltaa kuuluva maa-aineslupa)
Ympäristöasioiden käsittelylaki	Laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa (823/2025), voimaan 1.1.2026
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)	
YVA	Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely

Kuvat, tietolaatikot ja taulukko

Kuva 1. Etusija lupakäsittelyssä. Kuvassa esitetään pääpiirteet ympäristöasioiden käsittelylain mukaisesta etusijasta lupakäsittelyssä

Kuva 2. Yhteenvedo DNSH-selvityksen rakenteesta

Tietolaatikko 1. Esimerkki lupahakemuksen etusijaa koskevan pyynnön sisällöstä

Tietolaatikko 2. Taustatietoa ei merkittävää haittaa –periaatteesta

Taulukko 1. Ympäristötavoitteet ja tavoitekohtaiset pääkysymykset sekä tarkentavat kysymykset

1. Ohjeistuksen tavoitteet ja lähtökohdat

1.1 Tavoitteet ja rajaukset

Tämä ohjeistus on tarkoitettu Lupa- ja valvontaviraston (LVV) käyttöön sen soveltaessa eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain (823/2025, jäljempänä *ympäristöasioiden käsittelylaki*) 7 §:n sääntelyä eräiden vihreän siirtymän hankkeiden määräaikaisesta etusijasta.

Ohjeistus on tarkoitettu myös ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisten ympäristölupien ja vesilain (587/2011) mukaisten vesitalouslupien hakijoille, jos nämä tavoittelevat hakemukselleen etusijaa lupakäsittelyssä. Ohjeistus soveltuu etusijan osalta myös ympäristöasioiden käsittelylain 9 §:ssä tarkoitettussa yhteiskäsittelyssä ratkaistaviin lupa-asioihin. Ohjeistus sisältää käytännön tietoja hakijoille siitä, mitä heiltä etusijan saamiseksi edellytetään.

Laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa (823/2025)

7 § Eräiden vihreän siirtymän hankkeiden määräaikainen etusija

Lupa- ja valvontaviraston on ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten sekä niiden yhteydessä tämän lain 9 §:ssä tarkoitettussa yhteiskäsittelyssä ratkaistavien lupa-asioiden käsittelyssä annettava vuoden 2030 loppuun saakka etusija suhteessa muihin vireille tulleisiin lupahakemuksiin sellaisille lupahakemuksille, jotka ottavat huomioon kestäväää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ei merkittävää haittaa -periaatteen. Hakijan on hakemuksen yhteydessä esitettävä riittävä selvitys oikeudesta etusijaan. Lupahakemuksia, joille on annettava etusija, ovat hakemukset, jotka koskevat:

- 1) energiatuotantolaitosta, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, sekä merituulivoimaa ja siihen liittyviä vesitaloushankkeita;*
- 2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvia fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavia teollisuuden hankkeita;*
- 3) vedyn valmistusta ja hyödyntämistä, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;*
- 4) hiilidioksidin talteenottoa, hyödyntämistä ja varastointia;*
- 5) akkutehdasta ja akkumateriaalien valmistusta, talteenottoa ja uudelleenkäyttöä;*
- 6) palvelinkeskusta, jonka tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään;*
- 7) ydinvoimalaitosta.*

Etusija on annettava myös toimintojen muodostamaa kokonaisuutta koskevalle lupahakemukselle, jos luvan tarve olennaisilta osin perustuu 1 momentissa tarkoitettuun toimintoon.

Jos etusijan saanut hanke ei enää täytä 1 momentin mukaisia edellytyksiä, hakemuksen käsitteilyä jatketaan tavanomaisessa lupamenettelyssä.

Edellä 1 momentin 1–7 kohdassa tarkoitettu lupahakemus on käsiteltävä 12 kuukaudessa siitä laskien, kun lupahakemusta koskeva kuulutus julkaistaan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua selvityksen sisällöstä.

Tässä ohjeistuksessa käsitellään ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n soveltamiseen liittyviä seikkoja kuten esimerkiksi:

- mitä toimialoja/hankkeita etusija koskee;
- ei merkittävää haittaa –periaatetta (DNSH-periaate, Do No Significant Harm) ja miten hakija osoittaa, että hankkeessa otetaan huomioon DNSH-periaate;
- etusijaa ja sen merkitystä.

Lisäksi ympäristöasioiden käsittelylain 8 §:ssä säädetään eräiden EU-säädösten mukaisten hankkeiden etusijasta. Näitä ovat kriittisten raaka-aineiden asetuksen (EU) 2024/1252 artiklassa 6 tarkoitetut **strategiset raaka-ainehankkeet** ja nettonollateollisuuden asetuksen (EU) 2024/1735 artiklassa 13 tarkoitetut **strategiset nettonollahankkeet**. Näille strategisille hankkeille etusija myönnetään automaattisesti Lupa- ja valvontavirastossa, eikä hakemuksen yhteydessä tarvitse esittää erillistä selvitystä oikeudesta etusijaan. Jos strateginen hanke kuitenkin kuuluu sekä ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n että 8 §:n soveltamisalaan, etusijaa haetaan kuten 7 §:n mukaiselle hankkeelle.

Ohjeistusta päivitetään tarvittaessa.

1.2 Lähtökohdat

Vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä on ensimmäisen kerran säädetty ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain (898/2009, AVI-käsittelylaki) 2 a §:ssä. Pykälä annettiin lailla 1144/2022 ja tuli voimaan 1.1.2023. Alkuperäinen ohjeistus AVI-käsittelylain 2 a §:n soveltamisen tueksi on julkaistu 31.1.2023 ja sitä on päivitetty 16.8.2023.

Tässä ohjeistuksen päivityksessä on huomioitu valtion aluehallinnossa ja lainsäädännössä 1.1.2026 voimaan tulleet muutokset, joita ovat esimerkiksi Lupa- ja valvontaviraston (LVV) toiminnan aloittaminen, viranomaisen ennakkollisen ohjauksen ja yhteistyön vahvistaminen, eräiden lupien yhteiskäsittelyn laajentaminen, etusijamenettelyn voimassaolon jatkaminen sekä etusijamenettelyn soveltamisalan laajentaminen. Lisäksi päivityksessä on huomioitu muut havaitut tarpeet ajantasaistaa ohjeistusta.

Ympäristöasioiden käsittelylaissa säädetty eräiden vihreän siirtymän hankkeiden määräaikainen etusija Lupa- ja valvontavirastossa jatkaa edellä mainittua aiempaa vihreän siirtymän etusijamenettelyn voimassaoloa neljällä vuodella vuoden 2030 loppuun saakka. Uusi sääntely vastaa pääpiirteissään AVI-käsittelylain sääntelyä, mutta sääntelyä on täydennetty niin, että etusijaa voi hakea myös ydinvoimalaitosta ja palvelinkeskusta koskevalle lupahakemukselle. Määräaikaisessa etusijamenettelyssä käsiteltäville lupa-asioille on säädetty myös enintään 12 kuukauden sitova käsittelyaika.

2. Etusija ympäristölupahakemuksen ja vesilain mukaisen lupahakemuksen käsittelyssä Lupa- ja valvontavirastossa

2.1 Etusija

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n mukaan Lupa- ja valvontaviraston on ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten sekä niiden yhteydessä lain 9 §:ssä tarkoitettussa yhteiskäsittelyssä ratkaistavien lupa-asioiden käsittelyssä annettava etusija suhteessa muihin vireille tulleisiin lupahakemuksiin, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

- 1) Kyseessä on ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n mukainen vihreän siirtymän hanke;
- 2) Hankkeessa otetaan huomioon ei merkittävää haittaa –periaate (DNSH-periaate) ja
- 3) Hakija osoittaa riittävällä selvityksellä edellä 1 ja 2 kohtien edellytysten täyttymisen ja siten oikeutensa etusijaan.

Etusija vaikuttaa vain lupahakemuksen käsittelyn nopeuteen. Etusijan saanut hakemus käsitellään muilta osin samoin prosessein ja kriteerein kuin muutkin lupahakemukset. Ympäristöasioiden käsittelylain 7 § on voimassa määräajan ja sitä sovelletaan vuoden 2030 loppuun saakka.

On tarpeen ottaa huomioon, että etusija voitaisiin myöntää myös luonnonsuojelulain (9/2023) 66 § ja 83 §:n mukaisille poikkeamishakemuksille – sekä eräissä tilanteissa myös maa-aineslain (555/1981) lupahakemuksille, mikäli toimivaltaisena viranomaisena olisi Lupa- ja valvontavirasto – jos ne ovat osa 9 §:ssä tarkoitettua yhteiskäsittelyä. Aiemmin voimassa olevaa etusijamenettelyä sovellettiin vain ympäristölupahakemuksiin ja vesitaloushankkeen lupahakemuksiin, mutta soveltamisalaa on laajennettu Lupa- ja valvontaviraston perustamisen ja ympäristöasioiden käsittelylain voimaantulon yhteydessä.

Lupahakemus voi koskea uutta toimintaa tai olemassa olevan toiminnan muutosta. Etusijan saaminen edellyttää hakijan pyyntöä. Hakija voi pyytää Lupa- ja valvontavirastolta etusijaa lupahakemukselleen missä tahansa lupahakemuksen käsittelyn vaiheessa. Pyyntö perusteluineen on vapaamuotoinen ja sen esimerkki sisältyy tietolaatikkoon 1. Pyyntö voitaisiin esittää esimerkiksi hakemuksen alussa. Tyypillisesti hakija ilmaisee siinä lyhyesti, mille toiminnalle lupaa haetaan. Sen jälkeen olisi pyyntö esimerkiksi seuraavasti: ”Hakija pyytää hakemuksen käsittelyä etusijamenettelyssä. DNSH-selvitys on liitteenä nro 1.” Luvanhakija toimittaa pyynnön ensisijaisesti hakemusasiakirjojen yhteydessä. Jos lupahakemus on jo vireillä, etusijapyyntö ja DNSH-selvitys toimitetaan erikseen. Etusijan tavoittelu lupahakemukselle on hakijalle vapaaehtoista.

Tietolaatikko 1. Esimerkki lupahakemuksen etusijaa koskevan pyynnön sisällöstä

Lupahakemuksen etusijaa koskevan pyynnön sisältö:

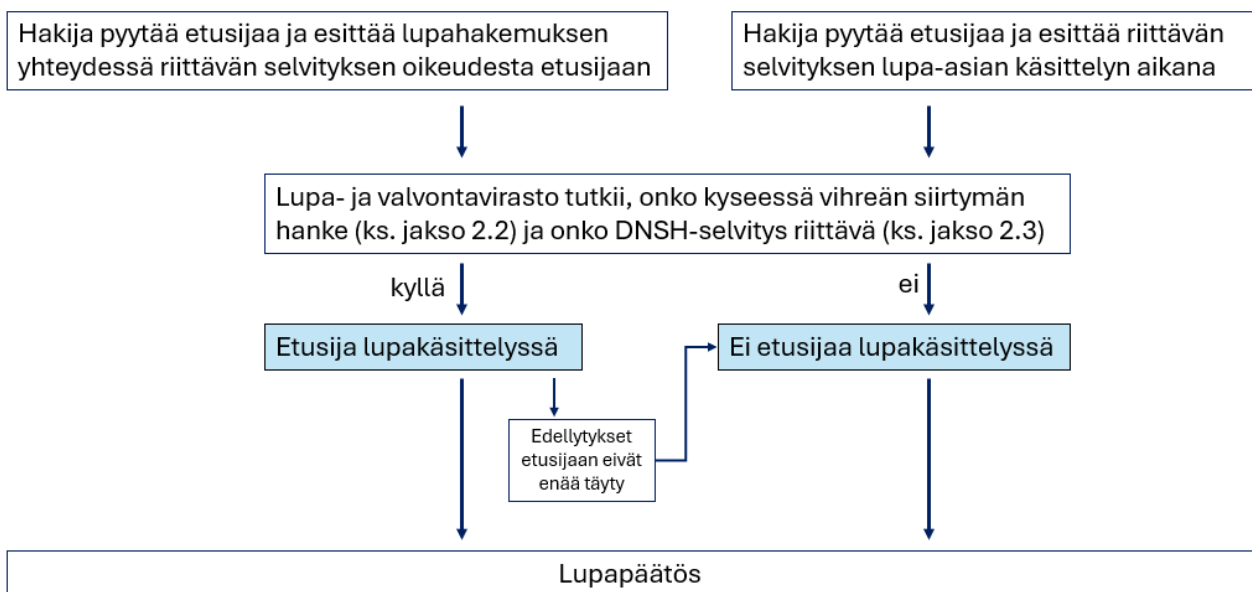
- 1) Hakijan tiedot;
- 2) Ympäristönsuojelulain ja/tai vesilain mukainen sekä mahdollisesti niiden yhteydessä ympäristöasioiden käsittelylain 9 §:ssä tarkoitettussa yhteiskäsittelyssä ratkaistavien asioiden lupahakemus, jota pyyntö koskee ja asian diaarinumero, jos on;
- 3) Riittävä selvitys oikeudesta etusijaan
  - Hakijan näkemys siitä, minkä ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin tai 2 momentin mukaisesta hankkeesta on kyse (katso jakso 2.2) perusteluineen;
  - Hakijan näkemys siitä, miten toiminnassa otetaan huomioon ei merkittävää haittaa –periaate (katso jakso 2.3 ja liitä mukaan taulukko 1 täytettynä) sekä selvitys/asiakirjat.

Lupa- ja valvontavirasto käsittelee etusijaa koskevan pyynnön viivytyksettä, heti sen tultua kirjatuksi. Jotta tämä toteutuisi, keskeistä on, että hakijan toimittama pyyntö ja selvitys oikeudesta etusijaan olisivat mahdollisimman laadukkaita. Hakija voi tarvittaessa olla yhteydessä Lupa- ja valvontavirastoon ennen lupahakemuksen jättämistä ympäristöasioiden käsittelylaissa (3 §) säädetyn ennakkolista ohjausta ja yhteistyötä painottavan lähtökohdan mukaisesti.

Etusijapyynnön käsittelyyn ei sisälly lakisääteistä lausunto- tai kuulemismenettelyä. Lupa- ja valvontavirastossa etusijasta ei tehdä käsittelyratkaisua tai muutakaan erillistä päätöstä. Jos lupahakemukselle ei saa etusijaa, asiasta ei myöskään voi valittaa. Hakijalle annetaan tieto siitä, saako hanke etusijan. Mikäli etusijaa ei myönnetä, tulisi hakijalle informoida, minkä seikan osalta pääsy etusijaan estyi. Tarkempien hylkäämisperustelujen esittämistä hakijalle ei edellytetä. Lupa- ja valvontavirasto tekee asian käsittelyn pääsystä etusijajamennettelyn merkinnän asiahallintajärjestelmäänsä.

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:ssä on myös säädetty tilanteesta, jossa etusijan saanut hanke ei enää täytä etusijan saamiselle asetettuja edellytyksiä. Tilanne voi aiheutua esimerkiksi silloin, kun hakija muuttaa hakemustaan tai kun lupakäsittelyn aikana ilmenee uutta tietoa hankkeen luonteesta tai vaikutuksista. Tällöin lupahakemuksen käsittelyä jatketaan Lupa- ja valvontavirastossa tavanomaisessa menettelyssä.

Kuva 1. Etusija lupakäsittelyssä. Kuvassa esitetään pääpiirteet ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n mukaisesta etusijasta lupakäsittelyssä

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin 1–7 kohdassa tarkoitettu lupahakemus on käsiteltävä 12 kuukaudessa siitä laskien, kun lupahakemusta koskeva kuulutus julkaistaan.

Lupa-asian käsittelyn vaiheet ja lupien myöntämisperusteet ovat samat kuin muissakin lupahakemuksissa. Myös ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisen luvan myöntämisedellytysten, luvan tarpeen ja luvan muuttamisen osalta säännökset säilyvät ennallaan. Sama koskee luonnonsuojelulain 66 §:n ja 83 §:n mukaisia poikkeamista sekä maa-ainelupia koskevia edellytyksiä, mikäli kyse olisi ympäristöasioiden käsittelylain 9 §:ssä tarkoitettusta lupahakemusten yhteiskäsittelytilanteesta.

2.2 Etusijan soveltamisalaan kuuluvat toimialat/hankkeet

2.2.1 Yleistä

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:ssä tarkoitettuja etusijaan oikeutettuja vihreän siirtymän hankkeita ovat 1 momentin tyhjentäväksi tarkoitettussa luettelossa tarkoitettut toimialat/hankkeet:

- 1) energiatuotantolaitokset, jotka tuottavat energiaa uusiutuvalla energialla, sekä merituulivoimalat ja niihin liittyvät vesitaloushankkeet;
- 2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvat fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavat teollisuuden hankkeet;
- 3) vedyn valmistus ja hyödyntäminen, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;
- 4) hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi;
- 5) akkutehdas ja akkumateriaalien valmistus, talteenotto ja uudelleenkäyttö;
- 6) palvelinkeskus, jonka tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään;
- 7) ydinvoimalaitos.

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin hankeluetteloa ja sen tulkintoja sovelletaan vain etusijaa koskevassa harkinnassa.

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 2 momentin perusteella etusija annetaan myös eri toimintojen muodostamaa kokonaisuutta koskevalle lupahakemukselle, jonka luvan tarve olennaisilta osin perustuu johonkin edellä mainittuun toimintoon.

2.2.2 Energiatuotantolaitos, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, sekä merituulivoimalaa ja siihen liittyvät vesitaloushankkeet

Uusiutuvan energian lupamenettelylaki (1145/2020) sisältää useita määritelmiä, joita voidaan käyttää apuna etusijamenettelyä koskevan sääntelyn tulkinnassa. Uusiutuvalla energialla lain 3 §:n 4 kohdan mukaan tuulija aurinkoenergiaa, geotermistä energiaa, osmoottista energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa ja biomassaa sekä kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua, joka ei ole peräisin fossiilisista lähteistä. Lain 3 §:n 5 kohdan mukaan uusiutuvan energian tuotantolaitoksella tarkoitetaan laitosta, jonka tuottama energia on mahdollista käynnistys- ja varapolttoaineiden käyttöä huomioon ottamatta uusiutuvaa.

Merituulivoimala mainitaan ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentissa nimenomaisesti. Merituulivoimaan liittyviä etusijaan oikeutettuja vesitaloushankkeita voivat olla esimerkiksi siirtokaapeli tai muu hankkeeseen liittyvä toimi kuten merituulivoimalaa varten tarvittava tekosaari.

Pumppuvoimalaitokset katsotaan ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:ää sovellettaessa uusiutuvan energian määritelmään kuuluviksi vesivoimalaitoksiksi ja ne ovat siten oikeutettuja etusijaan. Käsittelylain 7 §:n 1 momentissa ei säädetä rajoja pumppuvoimalaitoksissa käytetyn sähkön alkuperälle.

2.2.3 Uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvat fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavat teollisuuden hankkeet

Käytännössä ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla hankkeilla korvataan esimerkiksi teollisuuden käyttämää lämpöä uusiutuvalla energialla tai sähköllä. Erityisesti uusiutuvaan energiaan perustuvat hankkeet voivat edellyttää laitoksen ympäristöluvan muuttamista, missä yhteydessä myös ympäristöasioiden käsittelylain 7 § saattaisi tulla sovellettavaksi. Teollisuusprosessien sähköistämällä, uusiutuvaa energiaa tai raaka-aineita hyödyntämällä on mahdollista vähentää prosessien kasvihuonekaasu-

päästöjä ja muita päästöjä, edistää uusien innovaatioiden käyttöönottoa sekä parantaa prosessien energia-
tehokkuutta. Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentissa ei säädetä rajouksia sähköistämishank-
keessa käytetyn sähkön alkuperälle.

2.2.4 Vedyn valmistus ja hyödyntäminen, lukuun ottamatta vedyn valmistus fossiilisista polttoai- neista

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin perusteluissa (HE 41/2025 vp) kohdalla 3 tarkoitetaan vä-
hähiilisen vedyn valmistusta, jossa valmistustapa on tyypillisesti elektrolyyttinen menetelmä eli elektrolyysi.
Lähtökohtaisesti kaikki elektrolyysillä tuotetun vedyn hyödyntämistavat ovat tässä kohdassa tarkoitettuja
hyödyntämismenetelmiä. Vedyn mahdollisia hyödyntämiskohteita ovat esimerkiksi fossiilisista polttoaineista
valmistetun vedyn korvaaminen, vedyn jatkojalostaminen uusiksi tuotteiksi kuten metaaniksi, ammoniakiksi
tai liikennepolttoaineiksi, taikka teollisuusprosessin muuttaminen vetyä hyödyntäväksi esimerkiksi terästeol-
lisuudessa. Käsittelylain 7 §:n 1 momentissa ei säädetä rajouksia vedyn tuotannossa käytetyn sähkön alkuperä-
lle.

2.2.5 Hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin 4 kohdan hanketyyppiin lukeutuvan toiminnan tavoitteena
on ilmastonmuutoksen torjuminen vähentämällä ilmakehään joutuvan hiilidioksidin määrää.

Tässä kohdassa tarkoitettu etusijaan oikeutettu toiminta voi koostua pelkästä hiilidioksidin talteenotosta,
hyödyntämisestä tai varastoinnista, tai jostain näiden toimintojen yhdistelmästä. Hiilidioksidia voidaan ottaa
talteen esimerkiksi energiantuotannon tai teollisuuden savukaasuista. Kaikki hyödyntämiseen tai geologiseen
varastointiin tähtäävä hiilidioksidin talteenotto on tässä kohdassa tarkoitettua etusijaan oikeutettua talteen-
ottoa. Hiilidioksidin hyödyntäminen voi tapahtua esimerkiksi käyttämällä sitä raaka-aineena erilaisten kemi-
kaalien, polttoaineiden ja materiaalien valmistuksessa.

Hiilidioksidin talteenottamisesta ja varastoinnista annetun lain (416/2012) 3 §:n mukaan hiilidioksidia ei saa
Suomen alueella eikä Suomen talousvyöhykkeellä varastoida geologisesti eikä vesipatsaaseen. Kielto ei kui-
tenkaan koske hiilidioksidin geologista varastointia, jos varastoitava määrä on alle 100 000 tonnia ja varas-
toinnin tarkoitus on uusien tuotteiden ja menetelmien tutkimus, kehittäminen ja kokeilu.

Hiilidioksidia voidaan myös välivarastoida ennen sen siirtämistä pysyvästi geologisesti varastoitavaksi tai hyö-
dynnettäväksi ja välivarastointia koskeva lupahakemus voi myös saada etusijan. Samoin etusijan voivat saada
hankkeet, jotka liittyvät hiilidioksidin kuljettamiseen välivarastointiin tai sitä seuraavaan geologiseen varas-
tointiin tai hyödyntämiseen.

2.2.6 Akkutehdas ja akkumateriaalien valmistus, talteenotto ja uudelleenkäyttö

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin 5 kohdan perusteella etusijaan voi olla oikeutettu akkute-
ollisuuden hanke, jossa pyritään edistämään kiertotalouden mukaista akkumateriaalitaloutta, mukaan lukien
akkumateriaalien valmistaminen kierrätysraaka-aineista. Hanketyyppiin ei lueta kaivostoimintaa, jossa on
kyse maaperän mineraalien louhimisesta ja rikastamisesta. Kaivostoiminnan tuotteet voivat olla raaka-ai-
neena myös akkumateriaalien valmistuksessa, mutta kaivostoiminnassa itsessään ei valmisteta akkumateri-
aaleja.

2.2.7 Palvelinkeskus, jonka tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään

Ympäristöasioiden käsittelylain 1.1.2026 voimaantulon myötä uusi etusijaan oikeutettu hanketyyppi on pal-
velinkeskukset (datakeskukset), joiden tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään. Palvelinkeskuk-
sen toiminnassa syntyvää merkittävää lämpö määrää on mahdollista hyödyntää esimerkiksi kaukolämpönä

ja samalla korvata fossiilista tai muuta polttoon perustuvaa kaukolämmöntuotantoa. Hukkalämpöä on mahdollista hyödyntää kaukolämmön lisäksi myös muilla tavoin. Koska lämmöntarve Suomessa keskittyy talviaikaan, palvelinkeskusten hukkalämmön hyödyntämistä voisi arvioida vuositasolla. Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentissa ei säädetä rajoituksia palvelinkeskusten käyttämän sähkön alkuperälle. Palvelinkeskukset voivat tarvita Lupa- ja valvontaviraston myöntämän ympäristöluvan lähinnä sähköä häiriötilanteessa tuottavien varavoimakoneiden kokonaispolttoainetehon vuoksi (vähintään 50 megawattia). Myös varavoimakoneiden polttoainesäiliöt voivat olla luvanvaraisia.

2.2.8 Ydinvoimalaitos

Ympäristöasioiden käsittelylain 1.1.2026 voimaantulon myötä uusi etusijaan oikeutettu hanketyyppi on ydinvoimalaitokset. Lain yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ydinvoimalaitoksella tarkoitetaan sähkön tai lämmön tai sähkön ja lämmön yhteistuotantoon tarkoitettua ydinreaktorilla varustettua ydinlaitosta tai samalle laitospaikalle sijoitettujen ydinvoimalaitosyksiköiden ja niiden yhteydessä toimivien muiden ydinlaitosten muodostamaa laitospokokonaisuutta. Ydinvoimalaitos voi koostua muun muassa yhdestä tai useammasta isolla reaktorilla tai pienellä modulaarisella reaktorilla varustetuista ydinlaitoksista. Ydinvoimalaitos voi perustua fissio- tai fuusioenergiateknologiaan. Etusijamenettely kattaisi ympäristö- ja vesilupamenettelyt ydinvoimalaitosten rakentamiseksi, laajentamiseksi, muuntamiseksi ja käyttämiseksi.

2.2.9 Toimintojen muodostamaa kokonaisuutta koskeva hakemus, jos luvan tarve olennaisilta osin perustuu 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimintoon

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 2 momentin mukaisesti etusija on annettava myös eri toimintojen muodostamaa kokonaisuutta koskevalle lupahakemukselle, jos luvan tarve olennaisilta osin perustuu johonkin pykälän 1 momentissa tarkoitettuun toimintoon. Laissa ei säädetä tarkemmin siitä, mitä seikkoja arvioinnissa käytetään. Vihreän siirtymän hankkeen ei tarvitse olla päätoimintaa eikä kustannuksiltaan merkittävin lupaa edellyttävä toiminta tai hanke.

Ympäristönsuojelulain näkökulmasta tällainen tapaus voisi olla esimerkiksi 41 §:n mukainen tekninen tai toiminnallinen yhteys ja vesilain näkökulmasta 11 luvun 13 §:n mukainen yhdessä käsitteleminen. Ympäristöasioiden käsittelylaissa säädettyt yhteiskäsittelytilanteet kuuluvat jo 7 §:n 1 momentin nojalla etusijamenettelyn soveltamisalaan. Säännös on avoin, minkä vuoksi Lupa- ja valvontavirasto soveltaa ja tulkitsee säännöstä tapauskohtaisesti.

Hakijan olisi etusijaa koskevan pyynnön yhteydessä käsittelyn nopeuttamiseksi tarpeen esittää perustelunsa sille, minkä kohdan mukaan hanke kuuluisi ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n soveltamisalaan ja millä perusteella.

2.3 Ei merkittävää haittaa –periaatteen huomioon ottava toiminta

2.3.1 Ympäristöasioiden käsittelylain 7 § ja ei merkittävää haittaa -periaate

Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentin mukaan hankkeelta edellytetään ei merkittävää haittaa –periaatteen huomioon ottamista. Ei merkittävää haittaa –periaatteen (DNSH-periaate) mukaisella arvioinnilla (DNSH-arvioinnilla) varmistetaan, ettei hanke aiheuta merkittävää haittaa yhdellekään seuraavasta kuudesta ympäristötavoitteesta:

1. Ilmastonmuutoksen hillintä
2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
3. Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu
4. Siirtyminen kiertotalouteen
5. Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
6. Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen

Ei merkittävää haittaa -periaate on otettu käyttöön eräiden julkisten rahoitusten suuntaamisessa (ks. jäljempänä tietolaatikko 2 periaatteen taustoista) sisällyttämällä se rahoitusmarkkinalainsäädäntöön. Ympäristöasioiden käsittelylain etusijaa koskeva sääntely muodostaa kuitenkin oman kokonaisuutensa, joka on itsenäinen suhteessa periaatteen soveltamiseen rahoituksessa. Näin ollen periaatteen soveltaminen toteutetaan tässä kevennettynä menettelynä. Ympäristövaliokunta on korostanut mietinnössään,¹ että DNSH-periaatteen mukaisuutta ei tule etusijamenettelyssä verrata luvanmyöntämisedellytyksiin. Se ei ole oikeudellisesti luvan myöntämisen peruste, vaan yksinomaan etusijamenettelyyn pääsyyn liittyvä, tässä yhteydessä huomattavasti kevyemmin arvioitavissa oleva periaate.

Kevennetty menettely tarkoittaa tässä yhteydessä seuraavaa.

1. **Etusijamenettelyn kohdalla DNSH-selvitys toteutetaan yksivaiheisena menettelynä ja perustuen yleispiirteiseen arviointiin.** Yleispiirteisellä DNSH-selvityksellä hakija osoittaa ottaneensa huomioon DNSH-periaatteen ja Lupa- ja valvontavirasto arvioi selvityksen riittävyyden. Etusijamenettelyssä DNSH-selvitykselle ei aseteta minkään ympäristötavoitteen kohdalla haitan merkittävyyden raja-arvoja (esimerkiksi raja-arvoja kasvihuonekaasupäästöille). Rahoitushauissa DNSH-arviointi toteutetaan yleensä kaksivaiheisena yleispiirteisen ja yksityiskohtaisen arvioinnin kautta.
2. Ei merkittävää haittaa -periaatteesta säädetään Kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa. Ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:ssä viittaus kohdistuu tämän EU:n asetuksen 17 artiklan 1 kohtaan. Käsittelylain 7 §:n 1 momentin perusteella **etusijaa haettaessa ei edellytetä EU:n asetuksen 17 artiklan 2 kohdassa mainittua elinkaariarviointia, joten DNSH-selvitys voi olla tältä osin suppeampi** kuin muihin tarkoituksiin jo tehty DNSH-selvitys. Selvitys saa olla laajempi kuin mitä etusijaan edellytetään eli se voi sisältää myös elinkaariarvion.
3. **Etusijamenettelyyn pyrkimisen yhteydessä ei sovelleta rahoitusinstrumenttien yhteydessä käytettyjä menettelyitä kuten erityistarkistuksia.**

---

¹ YmVM 13/2022 vp – He 128/2022 vp s. 4.

Taustatietoa ei merkittävää haittaa -periaatteesta

EU:n taksonomia-asetuksen (EU) 2020/852² tarkoitus on luoda yhtenäinen kriteeristö siihen, minkälaisia taloudellisia toimintoja pidetään ympäristön kannalta kestävinä. Tällä pyritään muun muassa edesauttamaan rahoituksen suuntautumista kestäviin toimintoihin. Ajatus on, että EU:n taksonomian mukaisesti kestävä taloudellisen toiminnon olisi edistettävä merkittävästi vähintään yhtä EU:n kuudesta ympäristötavoitteesta **eikä se saisi aiheuttaa merkittävää haittaa (Do no significant harm, DNSH)** yhdellekään näistä tavoitteista. Nämä kuusi ympäristötavoitetta ovat:

1. Ilmastonmuutoksen hillintä
2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
3. Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojeleminen
4. Siirtyminen kiertotalouteen
5. Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
6. Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

DNSH-arviointeja on edellytetty esimerkiksi hankkeilta, joita on rahoitettu EU:n elpymisvälineen (RRF, Recovery and Resilience Facility) kautta. Lisäksi arviointia edellytetään eri tavoin Euroopan aluekehitysrahaston ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastoista rahoitettavilta hankkeilta. Myös useat yksityiset rahoittajat edellyttävät sijoituskohteiltaan DNSH-kriteerien mukaisia arviointeja osana kohteiden EU:n taksonomian mukaisuuden osoittamista.

2.3.2 DNSH-selvityksen sisältö

Lupa- ja valvontaviraston arviointi etusijan soveltamisesta perustuu hakijan pyyntöön etusijasta ja hakijan toimittamaan DNSH-selvitykseen, jossa hakija vastaa kutakin kuutta ympäristötavoitetta koskeviin arviointikysymyksiin lyhyin perusteluin. Arviointikysymykset on laadittu helpottamaan selvityksen laadintaa ja varmistamaan mahdollisimman joutuisa ja yhtenäinen soveltamiskäytäntö. Arviointikysymykset perustuvat ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n 1 momentissa viitattuun EU:n asetuksen artiklan 17 kohtaan 1, ja niitä on edelleen tarkennettu etusijamenettelyä varten³.

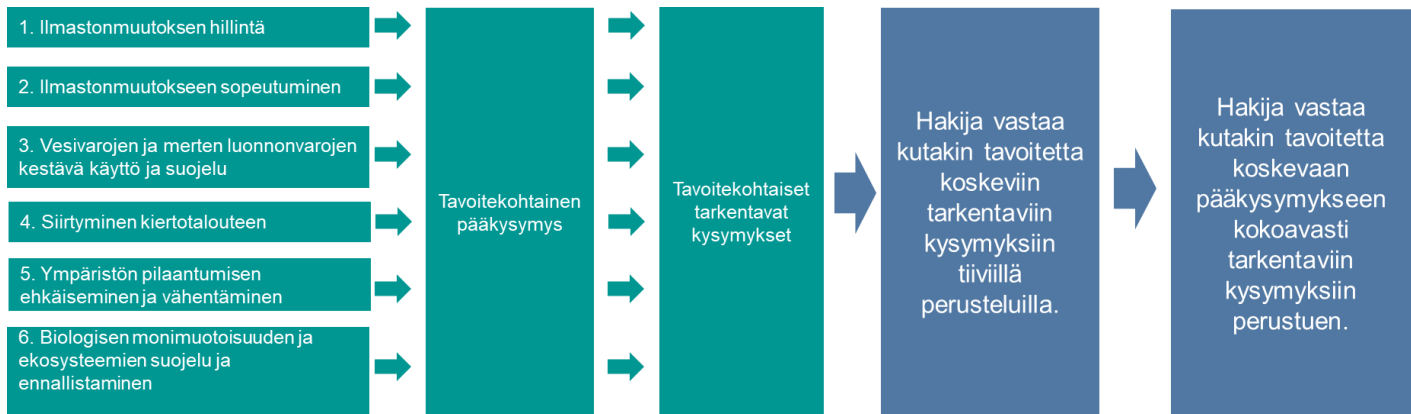
Kutakin ympäristötavoitetta koskevat arviointikysymykset on esitetty tämän ohjeen taulukossa 1 sivulla 14. Lupa- ja valvontavirasto arvioi hakijan toimittaman selvityksen riittävyyden. Kunkin tavoitteen osalta hakija vastaa pääkysymykseen sekä tarkentaviin kysymyksiin lyhyin perusteluin. Pääkysymykseen hakija antaa kunkin tavoitteen osalta kokoavan vastauksen, joka perustuu tarkentaviin kysymyksiin annettuihin perusteluihin. Hakija voi täydentää vastauksissa annettuja perusteluja asianmukaisin selvityksin (esimerkkejä hyödynnettävistä asiakirjoista on taulukon 1 sarakkeessa d).

Arviointikysymysten perusteluissa hakija ottaa huomioon toimenpiteen luonteen ja sen suorat ympäristövaikutukset. Epäsuorien ympäristövaikutusten arviointia ei edellytetä.

² Kestävä sijoittamista helpottavasta kehiksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852.

³ Taulukon 1 kysymyksissä on sovellettu SYKEN ”Ei merkittävää haittaa -periaatteen (DNSH) soveltaminen Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman hankkeissa” -raporttia investointihankkeiden yleispiirteistä DNSH-arviointia koskien. Linkki raporttiin <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/339406> kts. ko. raportin luku 5, taulukko 4.

Kuva 2. Yhteenveto DNSH-selvityksen rakenteesta. Vihreällä on merkitty selvitykseen pyydyt asiat ja sinisellä hakijan toimittamat perustelut

Seuraavat yleiset linjaukset huomioidaan selvityksen riittävyyden arvioinnissa.

- Hakija perustelee vastauksen kuhunkin taulukossa 1 esitettyyn tarkentavaan kysymykseen ja pääkysymykseen. **Etusijamenettelyyn pääseminen edellyttää, että perusteluista käy ilmi, miksi toiminnalla ei ole minkään kuuden ympäristötavoitteen osalta todennäköistä merkittävää haitallista vaikutusta, kun huomioon otetaan toiminnan luonne ja sen suorat vaikutukset.** Perustelu voi sisältää esimerkiksi kuvauksen keinoista, joilla haitta minimoidaan. DNSH-selvitys voidaan lähtökohtaisesti tehdä asiantuntija-arvioihin perustuvana, jolloin pelkkää DNSH-selvitystä palvelevia erillisiä mallinuksia tai muita selvityksiä ei olisi tarpeen tehdä. Hakija voi perusteluissaan viitata taulukon 1 sarakkeessa d esitettyihin mahdollisiin asiakirjoihin. Selvityksen riittävyyttä ja ympäristötavoitteiden huomioon ottamista arvioi Lupa- ja valvontavirasto.
- DNSH-selvitys keskittyy haittoihin. Positiivisten vaikutusten arviointia ei edellytetä eivätkä eri ympäristötavoitteiden mukaiset vaikutukset kompensoi toisiaan. Esimerkiksi erittäin positiiviset ilmasto-vaikutukset eivät ole perustelu sille, että muita tavoitteita ei tarvitsisi huomioida. Hankkeiden vihreän siirtymän mukaisuus otetaan huomioon ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n hankeluettelossa, ei osana DNSH-selvitystä.
- Mikäli hakijalla on voimassa oleva ympäristölupa tai vesilupa ja etusijaa haetaan merkityksiltään vähäiselle toiminnan muutokselle, voidaan lähtökohtaisesti katsoa, että DNSH-kelpoisuus täyttyy tavoitteiden 3 ja 5 osalta. Tässä tapauksessa hyväksyttynä perusteluna näihin kysymyksiin hakija voi viitata olemassa olevaan ympäristölupaan tai vesilupaan.
- Mikäli DNSH-arviointi kyseiselle toiminnolle/hankkeelle on jo tehty rahoitushaun yhteydessä, sitä voidaan hyödyntää kokonaan tai osittain riippuen haettavan luvan ja haetun rahoituksen kohteena olleiden toimintojen vastaavuudesta. Hankkeen rahoitusta koskevilla päätöksillä ei ole merkitystä etusijaa harkittaessa. Esimerkkejä jo mahdollisesti aiemmin rahoitushakujen yhteydessä tehtyjen DNSH-arviointien sopivuudesta suoraan etusijamenettelyyn on kuvattu tämän ohjeistuksen liitteessä A.

Hakija voi selvityksen toteuttamisessa hyödyntää aiempia hallinnon prosesseja ja niihin jo tehtyjä dokumentteja (esimerkiksi jo toimitetut ympäristölupahakemusasiakirjat). DNSH-arviointi on kuitenkin aina tapauskohtaista ja kaikkiin tapauksiin sopivia listoja olennaisista asiakirjoista ei voida määritellä. Hakija voi kuitenkin hyödyntää jo vireillä olevaa lupahakemusta varten tehtyjä viimeisimpiä selvityksiä, mahdollisia aiempia lupaasiakirjoja tai esimerkiksi YVA-tarveharkintaan toimittamiaan asiakirjoja. Lupa- ja valvontavirastolla ei ole velvollisuutta pyytää hakijalta etusijapyyntöön täydennyksiä, jos pyyntö on puutteellinen, vaan Lupa- ja valvontavirasto voi tällöin päättää olla myöntämättä etusijaa. **Jotta etusijapyyntö pystytään käsittelemään Lupa- ja valvontavirastossa tehokkaasti, on se oltava hyvin perusteltu, selkeä ja tiivis.** DNSH-selvityksessä perusteluiksi eivät riitä yleisluonteiset viittaukset ympäristölupahakemusasiakirjoihin tai muihin asiakirjoihin, vaan hakijan tulee perusteluissaan yksilöidä aina selkeästi, mihin kohtaan asiakirjoissa (esim. luku tai sivu) kulloinkin viittaa. Esimerkkejä käytettävistä aineistoista on kuvattu taulukossa 1.

Taulukko 1. Ympäristötavoitteet (sarake a) ja tavoitekohtaiset pääkysymykset (sarake b) sekä tarkentavat kysymykset (sarake c). Hakija esittää perustellun vastauksen sekä pääkysymykseen että tarkentaviin kysymyksiin. Pääkysymykseen annetaan kokoava vastaus tarkentaviin kysymyksiin perustuen. Perusteluissa voidaan viitata esimerkiksi sarakkeessa d kuvattuihin asiakirjoihin ja tietolähteisiin.

a) Ympäristötavoite	b) Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	c) Ympäristötavoitetta koskevat tarkentavat kysymykset	d) Esimerkkejä selvityksessä mahdollisesti hyödynnettävistä asiakirjoista, ohjeista ja tietolähteistä
1) Ilmastonmuutoksen hillintä	Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään?	a) Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä? b) Heikentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja? c) Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä? d) Jokin muu haitallinen vaikutus?	Ilmastovaikutusten selvityksessä voi mahdollisuuksien mukaan käyttää olemassa olevia päästöselvityksiä, jotka voivat perustua esimerkiksi seuraaviin menetelmiin: LCA, KHK-protokolla tai PEF (2013/179/EU). Annetuissa perusteluissa voi ottaa huomioon hankkeen suorien kasvihuonekaasupäästöjen lisäksi myös epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt, mikäli näitä on jo arvioitu. Varsinaista elinkaariarviointia ei edellytetä.
2) Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutokseen sopeutumiselle?	a) Lisääkö hanke tulva- tai kuivuusriskiä tai alltiutta sään ääri-ilmiöille? b) Jokin muu haitallinen vaikutus? c) Onko hankkeessa varauduttu sään ääri-ilmiöihin (olennaisilta osin)?	Selvityksessä voidaan hyödyntää ilmatoriskien arviointia (selvitys odotettavissa olevan tulevan ilmaston fyysisistä vaikutuksista toimintansa elinkaaren aikana) tai selvitystä käyttöönotettavista sopeutumiskäytännöistä.
3) Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojeleminen	Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväin käyttöön ja suojelemaan?	a) Voiko hanke aiheuttaa muutoksia vedenlaatuun, vesieliöistöön, pohjaolosuhteisiin, virtauksiin, virtaamaan, vedenkorkeuteen tai vesistöjä koskeviin, jotka voisivat aiheuttaa pinta- tai pohjavesien tilan heikentymistä (esimerkiksi lisätä ravinne-, metalli-	Mikäli lupaa haetaan toiminnoille, joille on osin jo voimassa oleva ympäristölupa ja/tai tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA), voidaan hakemusaineistoja hyödyntää selvityksessä.

a) Ympäristötavoite	b) Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	c) Ympäristötavoitetta koskevat tarkentavat kysymykset	d) Esimerkkejä selvityksessä mahdollisesti hyödynnettävistä asiakirjoista, ohjeista ja tietolähteistä
		tai kiintoainekuormituksen, heikentää kalojen elinolosuhteita tai levittää vieraslajeja)? b) Lisääkö hanke lämpökuormitusta? c) Jokin muu haitallinen vaikutus?	Mikäli hakijalla on voimassa oleva ympäristölupa ja etusijaa haetaan merkityksiltään vähäisille toiminnan muutoksille tms., voidaan lähtökohtaisesti katsoa, että DNSH-kelpoisuus täyttyy tämän tavoitteen osalta.
4) Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys	Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia siirtymisessä kiertotalouteen?	a) Lisääkö hanke luonnonvarojen käyttöönottoa? b) Vaikeuttaako hanke tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentääkö tuotteiden käyttöikä? c) Vaikeuttaako hanke materiaalien kierrätystä? d) Lisääkö hanke jätteiden loppusijoittamista tai polttamista (esim. lisääkö hanke syntyvän jätteen haitallisuutta)? e) Jokin muu haitallinen vaikutus?	Luvanvaraisesta toiminnosta riippuen selvityksessä voidaan hyödyntää esim. EOW-menettelyn asiakirjoja ja selvityksiä. Mikäli hakija arvioi, että haittaa voi syntyä, tulee tarkentavassa selvityksessä kuvata, miten hankkeessa on huomioitu: <ul style="list-style-type: none"> • uusiutumattomien luonnonvarojen käyttö tuotannossa • tuotteen/tuotannossa syntyvän jätteen mahdollinen uudelleenkäyttö tai materiaalin kierrätettävyyys • tuotteen kestävyys/käyttöikä • tuotannossa syntyvän kaatopaikalle joutuvan jätteen määrä • tuotteen/jätteen sisältämien haitallisten aineiden vaikutus uudelleenkäyttöön/kierrättämiseen
5) Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	Johtaako hanke päästöjen lisääntymisen tai maankäytön muutoksen välityksellä ympäristön (maa, vesi, ilman laatu) tilan todennäköisesti merkittävään heikentymiseen?	a) Lisääkö hanke ympäristön kemikalisoitumista? b) Aiheutuuko hankkeesta merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä? c) Voivatko ympäristöriskit lisääntyä? d) Jokin muu haitallinen vaikutus?	Mikäli lupaa haetaan toiminnoille, joille on osin jo voimassa oleva ympäristölupa ja/tai tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA), voidaan hakemusaineistoja hyödyntää selvityksessä. Mikäli hakijalla on voimassa oleva ympäristölupa ja etusijaa haetaan merkityksiltään vähäisille täydennyksille tms., voidaan lähtökohtaisesti katsoa, että DNSH-kelpoisuus täyttyy tämän tavoitteen osalta.
6) Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen	Heikentääkö hanke todennäköisesti merkittävästi biologista monimuotoisuutta tai vaikeuttaako se todennäköisesti merkittävästi ekosysteemien suojeleminen ja/tai ennallistamista?	a) Heikentääkö tai pirstooko hanke suojellun tai uhanalaisen luontotyyppin esiintymiä tai heikentää niiden laatua? b) Pienentääkö hanke suojellun tai uhanalaisen luontotyyppin esiintymän kokoa tai luontotyyppin esiintymisaluetta?	Mikäli lupaa haetaan toiminnoille, joille on osin jo voimassa oleva ympäristölupa ja/tai tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA), voidaan hakemusaineistoja hyödyntää selvityksessä.

a) Ympäristötavoite	b) Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	c) Ympäristötavoitetta koskevat tarkentavat kysymykset	d) Esimerkkejä selvityksessä mahdollisesti hyödynnettävistä asiakirjoista, ohjeista ja tietolähteistä
		<p>c) Heikentääkö tai pirstooko hanke suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristöä tai heikentää sen laatua?</p> <p>d) Pienentääkö hanke suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokokoaa tai lajin esiintymisaluetta?</p> <p>e) Vaikeuttaako hanke ekosysteemien suojelua ja ennallistamista?</p> <p>f) Jokin muu biologista monimuotoisuutta heikentävä tai haitallinen vaikutus?</p>	

LIITE A. Aiemmin tehdyn DNSH-selvityksen hyödyntäminen etusijaa pyydettäessä ympäristöasioiden käsittelylain 7 §:n mukaisessa menettelyssä

Luvanhakijan näkökulmasta voidaan erottaa seuraavat tilanteet liittyen jo olemassa olevan, esimerkiksi rahoitusta varten laaditun DNSH-selvityksen hyödyntämiseen etusijaa pyydettäessä.

Rahoitusta varten laadittu DNSH-selvitys ja sen suhde lupahakemukseen	DNSH-periaatteen huomioon ottaminen	Hakija tuo esille asiat pyytäessään etusijaa esimerkiksi seuraavaan tapaan
1. Olemassa oleva rahoitusta varten laadittu DNSH-selvitys on tehty <u>samaan</u> toimintoon/hankkeeseen, jota lupahakemus koskee.	Selvitystä voidaan käyttää tämän lain mukaisena selvityksenä DNSH-periaatteen huomioon ottamisesta hankkeessa.	Hakija voi etusijapyynnön käsittelyn jouduttamisen ja selvyuden vuoksi todeta tästä seikasta etusijaa pyytäessään. Hakija täyttää ohjeistuksen taulukon 1. Pyynnön liitteeksi laitetaan rahoitusta varten laadittu DNSH-selvitys.
2. Olemassa oleva rahoitusta varten laadittu DNSH-selvitys on tehty <u>laajempaan</u> toimintoon/hankkeeseen, kuin jota lupahakemus koskee.	Selvitystä voidaan käyttää tämän lain mukaisena selvityksenä DNSH-periaatteen huomioon ottamisesta.	Hakija voi käsittelyn jouduttamisen ja selvyuden vuoksi todeta tästä seikasta etusijaa pyytäessään ja tuoda esille selvityksen ne kohdat, jotka liittyvät toimintoa/hanketta koskevaan lupahakemukseen. Hakija täyttää ohjeistuksen taulukon 1. Pyynnön liitteeksi laitetaan rahoitusta varten laadittu DNSH-selvitys.
3. Olemassa oleva rahoitusta varten laadittu DNSH-selvitys on tehty <u>suppeampaan</u> toimintoon/hankkeeseen, kuin jota lupahakemus koskee.	Selvitystä voidaan käyttää tämän lain mukaisen DNSH-selvityksen osana hankkeessa. Hakija täydentää DNSH-selvitystä niiltä osin, kun aikaisempi selvitys ei kata lupahakemuksessa tarkoitettuja toimintoja/ hanketta tai sen osaa. Selvityksen täydentämisessä hakija voi viitata esimerkiksi lupa-asiakirjoihin.	Hakija voi käsittelyn jouduttamisen ja selvyuden vuoksi todeta tästä seikasta etusijaa pyytäessään ja tuoda esille selvityksen ne kohdat, jotka liittyvät toimintoa/hanketta koskevaan lupahakemukseen. Hakija täyttää ohjeistuksen taulukon 1 ja tuo esille sen, millä mahdollisilla asiakirjoilla muu osuus todennetaan. Pyynnön liitteeksi laitetaan täydennetty DNSH-selvitys ja mahdolliset muut asiakirjat.
4. Ei ole rahoitusta varten laadittua DNSH-selvitystä siitä toiminnosta/ hankkeesta, jota lupahakemus koskee.	Hakija laatii tai laadituttaa selvityksen. Hakija voi viitata lupa-asiakirjan tiettyihin kohtiin tai liitteisiin.	Hakija täyttää ohjeistuksen taulukon 1 ja tuo esille sen, millä asiakirjoilla ko. taulukon osuudet todennetaan. Pyynnön liitteeksi laitetaan DNSH-selvitys ja mahdolliset muut asiakirjat.

LIITE B. Hyödyllisiä linkkejä aineistoihin ja koulutuksiin

Ympäristöasioiden käsittelylain valtiopäiväasiakirjat

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 41/2025 vp) https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot-Valtiopaivaasia/Sivut/HE_41+2025.aspx

Ei merkittävää haittaa –periaatteeseen liittyviä aineistoja rahoitukseen liittyen

Ei merkittävää haittaa -periaatteen (DNSH) soveltaminen Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman hankkeissa. Tekijät: Forsius, Kaj; Silvo, Kimmo; Jouttijärvi, Timo; Marttunen, Mika; Mustajoki, Jyri; Karppinen, Tiina K. M.; Kostamo, Kirsi; Salo, Pälvi; Romppanen, Seita; Kautto, Petrus; Toivanen, Riina. Suomen ympäristökeskus 2022. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/339406>

Valtiokonttorin rahoituksen ohje ja koulutus: Ohje DNSH-periaatteen noudattamiseen on saatavilla Valtiokonttorin RRP-palvelusivustolla Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpano ja seuranta - Tuki- ja ohjemateriaalit.

Ohje: <https://vkazprodwordpressstacc01.blob.core.windows.net/wordpress/2022/04/ohje-ei-merkittavaa-haittaa-periaate.pdf>

Koulutus: <https://www.valtiokonttori.fi/uutinen/miten-eun-elpymis-ja-palautumistukivalineen-rahoittamia-hankkeita-arvioidaan-ja-raportoidaan/>

Commission Notice Technical guidance on the application of ‘do no significant harm’ under the Recovery and Resilience Facility Regulation 2021/C 58/01: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0218%2801%29>